

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris

notitie

Bewindsliedenoverleg met stas SZW 4 april:
alleenstaande ouderkop (ALO-kop), aanvullende
informatie ter voorbereiding op het overleg

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

Datum
3 april 2018

Notitienummer
2018-0000051663

Auteur

Van

Aanleiding

- Op 29 maart jl. heeft u een notitie ontvange ter voorbereiding op het overleg met uw collega van SZW op 4 april over de problematiek van de alleenstaande ouderkop (ALO-kop) en de statushouders. Na verzending aan u had SZW nog een aantal invullingen die inmiddels zijn verwerkt. Bijgaand treft u de definitieve versie aan.
- In deze notitie krijgt u nog extra informatie over 2 onderwerpen:
 - Enigszins vergelijkbare voorbeelden uit het verleden van burgers die te veel of ten onrechte (via een voorschot) ontvangen toeslagen 'gewoon', conform de huidige wettelijke verplichting in de Awir, dienden terug te betalen.
 - De wijze waarop statushouders zijn door de Belastingdienst in (voorschot)beschikkingen zijn geïnformeerd over de voorwaarden waaronder zij de ALO-kop automatisch kregen uitbetaald.
- Deze notitie is niet afgestemd met SZW.

Kern

Ad 1.

- Het risico bestaat, indien u met uw collega van SZW, zou besluiten om de ALO-kop bij de bestaande groep statushouders niet terug te vorderen, dat het beeld bestaat dat deze groep anders (minder streng) behandeld wordt dan burgers die in het verleden wel ten onrechte ontvangen toeslagen dienden terug te betalen. Twee voorbeelden van grote zaken waarin burgers grote bedragen aan toeslagen moesten terug betalen:
 -
 - was een kinderopvangorganisatie uit Capelle aan de IJssel waar aan meer dan 100 ouders in 2012/13 hoge terugvorderingen kinderopvangtoeslag

zijn opgelegd, omdat ze bijvoorbeeld niet de wettelijk verplichte eigen bijdrage hadden betaald. Er zaten zeer hoge bedragen aan terugvorderingen bij van boven de 100.000 euro.

- Deze zaak kreeg veel aandacht in de publiciteit (Radar), waarin het beeld ontstond dat de ouders die meenden geheel te goeder trouw gehandeld te hebben 'erin geluisd' waren door de malafide houder van [] (die hiervoor overigens strafrechtelijk veroordeeld is voor onder meer oplichting). Ook in de Tweede Kamer was er veel aandacht voor de soms schrijnende situaties waarin ouders terecht kwamen. Uw voorganger hield desondanks vast aan de bestaande lijn dat conform de Awir ten onrechte verstrekte toeslagen dienen te worden teruggevorderd.

2. Gastouderbureau []

- Op dit moment speelt de zaak van gastouderbureau [], waarover de Nationale ombudsman een (No) in 2017 een rapport heeft uitgebracht ('Geen powerplay maar fairplay'). Ook hier moeten ouders die meenden geheel te goeder trouw gehandeld te hebben ten onrechte betaalde toeslagen (kinderopvangtoeslag) terug betalen.
- U bent hierover geïnformeerd en heeft een reactie op dit rapport aan de Tweede Kamer gestuurd.
- Deze zaken zijn weliswaar niet helemaal te vergelijken met de ALO-kop en de statushouders (zij ontvingen de ALO-kop automatisch van de Belastingdienst terwijl duidelijk was dat zij een partner hadden) en er waren ouders bij bijvoorbeeld [] die bewust met de fraude meededen. Toch kan in de publieke opinie en de Tweede Kamer het beeld ontstaan dat u met twee maten meet als u bij de statushouders niet gaat terugvorderen.

Ad2.

- In alle voorschotbeschikkingen van de Belastingdienst/Toeslagen (B/T) aan burgers, dus ook die aan de statushouders, staat de volgende passage:
Deze voorschotbeschikking is een voorlopige berekening....Na afloop van het jaar zijn de gegevens, zoals uw jaarinkomen, definitief. U krijgt dan een definitieve berekening.
- Dit is een algemene tekst. **Statushouders zijn er dus niet apart op gewezen dat zij de ALO-kop mogelijk zouden moeten terugbetalen.**
- B/T heeft in overleg met COA en Vluchtelingenwerk (VWN) (in het kader van de samenwerking voor het aanvragen van zorg- en huurtoeslag voor statushouders die het AZC verlaten (COA) en de hulp de eerste 18 maanden erna (VWN), via communicatie en dienstverlening aandacht aan de problematiek geschonken.
- Het advies is om - in gevallen waarin er een partner zonder BSN nog in het buitenland verblijft - om het deel ALO-kop opzij te zetten. De vraag is natuurlijk wel of deze mensen dat kunnen doen.

Oplossing voor de bestaande gevallen statushouders

- Indien de optie 'niet terugvorderen' als resultaat uit het overleg komt, betekent dit een wetswijziging. Dat traject kost tijd. Pas nadat een beleidsbesluit, vooruitlopend op de wetwijziging is geslagen, kan B/T de lopende gevallen statushouders behandelen.
- Indien de optie 'wel terugvorderen' als resultaat uit het overleg naar voren komt, betekent dit snel duidelijkheid en kan de B/T starten met de voorbereiding van dat proces.

- In beide gevallen zal B/T met de direct betrokken partijen (COA en VWN) nog wel de precieze omvang en samenstelling van de doelgroep in kaart moeten brengen.